

การศึกษาทำเลที่ตั้งในการสร้างคลังสินค้า : ระหว่างเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย
เขตอำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร เขตอำเภอเมืองจังหวัดนครพนม
และเขตอำเภอเมืองจังหวัดบึงกาฬ

**A FEASIBILITY STUDY OF WAREHOUSE BUILDING THE LOCATION IN
AMONG MAEUNG DISTRICT OF NONG KHAI, MUKDAHAN, NAKHON PHANOM
AND BUENKAN PROVINCE**

วศิน อาษาสร้อย¹

ช่อ วายุภักตร์²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาทำเลที่ตั้งในการสร้างคลังสินค้า : ระหว่างเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย เขตอำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร เขตอำเภอเมืองจังหวัดนครพนม และ เขตอำเภอเมืองจังหวัดบึงกาฬ เพื่อศึกษาหาที่ตั้งที่เหมาะสมมากที่สุดในการตั้งคลังสินค้าเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าที่มีเพิ่มขึ้นในปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ตั้งกระจายอยู่หลายแห่ง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งและการเข้าถึงลูกค้าในทุกระดับ

คำสำคัญ: ทำเลที่ตั้ง, คลังสินค้า, โลจิสติกส์

Abstract

The independent study was conducted to compare the potential construction of warehouse buildings in Muang Nong Khai District, Muang Mukdahan District, Muang Nakhon Phanom District, and Muang Bueng Kan District in terms of finding a good location for the construction of warehouse buildings to serve customers' increasing needs both in home and overseas markets, cutting down on transportation cost and providing the service access to customers.

Keywords: Location, Warehouse, Logistics

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

จังหวัดหนองคาย เป็นเมืองชายแดนและเป็นประตูสู่เมืองเวียงจันทน์ เมืองหลวงของ สปป.ลาว โดยผ่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 1 ในการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ศักยภาพที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย นอกจากเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ใกล้กับศูนย์กลางแห่งการบริหาร สปป.ลาว แล้วยังเป็นศูนย์กลางของเชื่อมโยงเศรษฐกิจของภูมิภาคตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North Southern Economic Corridor : NSEC) และแนวระเบียงทางเศรษฐกิจตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ของกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-region : GMS) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก ให้มีการใช้ทรัพยากรกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเน้นความร่วมมือทางด้านการผลิต การส่งเสริมการลงทุน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในพื้นที่กลุ่มประเทศสมาชิก

จังหวัดมุกดาหาร เป็นประตูสู่อินโดจีนโดยมีสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 เชื่อมโยงกับแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ตามแผนงานการพัฒนาเส้นทางการคมนาคมขนส่งทางบกในแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East West Economic Corridor : EWEC) ซึ่งอยู่ภายใต้ GMS และ ACMECS ระหว่างไทย ลาว พม่า และเวียดนาม ภายใต้การสนับสนุนของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ให้เป็นเส้นทางการคมนาคมทางบกที่สั้นที่สุด มีต้นทุนน้อยที่สุด และเกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและภาคบริการตลาดจนด้านอื่นๆ และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

จังหวัดนครพนม ตั้งอยู่ในเส้นทางเชื่อมโยงเศรษฐกิจ NSEC ระเบียงเศรษฐกิจแนวเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor : NSEC) จังหวัดนครพนมได้กลายเป็นจังหวัดที่ได้รับการจับตามองว่าเป็นพื้นที่เศรษฐกิจแห่งใหม่และกำลังจะกลายเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการลงทุน การขนส่ง และการท่องเที่ยว ของอนุภูมิภาคอินโดจีน ซึ่งการก่อสร้างสะพานแห่งนี้จะเป็นปัจจัยหนึ่งของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จะสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ และ ส่งเสริมการคมนาคมขนส่ง การค้า การท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนของไทย ภาคกลาง ของ สปป.ลาว และภาคกลางของเวียดนาม ตลอดจนต่อเชื่อมโครงข่ายถึงประเทศจีน นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนระบบการขนส่งที่ส่งเสริมการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้สมบูรณ์ ทัวถึง ขณะที่ระบบขนส่งภายในประเทศยังมีโครงข่ายยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงและสะดวกประกอบกับการกระจายตัวของชุมชน ตลาดการค้า

บึงกาฬ เมืองใหม่แห่งเศรษฐกิจการเกษตร ได้พัฒนาขึ้นอย่างชัดเจนจากการเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรจากพืชไร่อายุสั้นเป็นสวนยางพารา ทำให้เศรษฐกิจท้องถิ่นเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยอำนาจการซื้อของท้องถิ่น โดยเน้นไปที่วัสดุอุปกรณ์และเครื่องจักรกลการเกษตร ในอีกทางหนึ่ง การค้าระหว่างไทย-ลาว ที่เมืองปากซัน ข้ามแม่น้ำโขงก็ทวีปริมาณขึ้น จนมีการพิจารณาจะสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 5 บึงกาฬ-ปากซัน ในเร็ววัน นี้ โดยจะเกิดเส้นทางถนนเศรษฐกิจสายใหม่ที่ตัดผ่านอีสานเหนือลงสู่อีสานกลางผ่านสกลนคร และมหาสารคาม โดยแบ่งความแออัดออกจากเส้นทางผ่านอุดรธานีและขอนแก่นเดิม บึงกาฬจึงเป็นเมืองใหม่ที่นำสนใจเข้าไปสำรวจลงทุนจากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้จัดทำ ได้มองหาทำเลที่ตั้งคลังสินค้า ในกลุ่มอนุภูมิภาคอินโดจีน ให้มีความเหมาะสมในการลงทุนสร้างคลังสินค้า ทั้งในด้าน ต้นทุนค่าขนส่ง การเข้าถึงลูกค้า ต้นทุนราคาที่ดิน สาธารณูปโภค

แรงงาน โอกาสในการขยายธุรกิจ ภูมิประเทศและความเป็นเมืองต้นทุนในการดำเนินงาน ความใกล้ชิดแหล่งชุมชน เพื่อประโยชน์สูงสุดในการลงทุนนั่นเอง [1]

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผลต่อการเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้าในเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย เขตอำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร เขตอำเภอเมืองจังหวัดนครพนม และเขตอำเภอเมืองจังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อเลือกทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุดในการลงทุนสร้างคลังสินค้าที่ด้วยวิธีลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย เขตอำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร เขตอำเภอเมืองจังหวัดนครพนม และเขตอำเภอเมืองจังหวัดบึงกาฬ

วิธีดำเนินงาน

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดศูนย์ กระจายสินค้าแห่งใหม่ที่ที่เหมาะสมที่สุดกับบริษัท ทั้งช่องทางการกระจายสินค้า พัฒนาระบบเส้นทางการขนส่งสินค้าและให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดส่งสินค้าให้มากที่สุด ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้มีแนวคิดในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดที่ตั้งที่สามารถดำเนินงานได้สะดวกและมีประสิทธิภาพสูงสุด

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกที่ตั้งคลังสินค้าโดยข้อมูลของงานวิจัยมาจาก 2 แหล่งดังนี้

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ใช้หรือหน่วยงานที่ใช้เป็นผู้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอาจใช้วิธีการลงพื้นที่ การสังเกตการณ์ ในพื้นที่ที่ได้ทำการศึกษา หรือ การแจกแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยข้อมูลที่ได้นั้นมาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคลังสินค้า เป็นเจ้าของคลังสินค้า หรือเป็นผู้บริหารของคลังสินค้า จำนวน 5 คน ในเขตจังหวัดที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ที่ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยใช้วิธีการวัดแบบอัตราส่วน (Ration Scaling Method) เพื่อให้ค่าระดับความสำคัญของแต่ละปัจจัยซึ่งการเปรียบเทียบที่ละคู่ปัจจัยและประมวลผลแบบสอบถามด้วยวิธีลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ขั้น (Analytic Hierarchy Process หรือ AHP)

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัย หนังสือและเอกสารต่าง ๆ หน่วยงานของรัฐบาล สมาคม บริษัท สำนักงานวิจัย นักวิจัยวารสาร หนังสือพิมพ์ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของคลังสินค้าและทำเลในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนความน่าเชื่อถือของปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้

2. เก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนจากผู้ประกอบการหรือผู้บริหารคลังสินค้า จำนวน 5 คน

โดยทางผู้ศึกษาได้เชิญให้เจ้าของกิจการคลังสินค้าในจังหวัดใกล้เคียงตอบแบบสอบถามด้วยวิธีลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ขั้น (Analytic Hierarchy Process หรือ AHP) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเที่ยงตรงในงานวิจัยในครั้งนี้ 2 ท่านเป็นเจ้าของกิจการคลังสินค้าภายในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น และ อีก 3 ท่านเป็นเจ้าของคลังสินค้าภายในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานีรวมทั้งหมด 5 ท่าน [5]

3. หลักการสำคัญของกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์

3.1 หลักการสร้างรูปแบบของปัญหา จะต้องสร้างรูปแบบของปัญหาให้เป็นโครงสร้างลำดับชั้นที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างระดับชั้นแต่ละปัจจัยอยู่ในระดับชั้นเดียวกันจะเป็นอิสระต่อกัน ซึ่งองค์ประกอบหลักของโครงสร้างลำดับชั้นประกอบด้วย ระดับชั้นของวัตถุประสงค์ระดับชั้นของปัจจัยที่ใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินใจ และ

ระดับชั้นของทางเลือกต่างๆ ของปัญหาตามลำดับ

3.2 หลักการใช้ดุลยพินิจเชิงเปรียบเทียบ การเปรียบเทียบความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ในกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ ผู้ตัดสินใจต้องเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอยู่ในระดับชั้นเดียวกันเป็นคู่ ๆ โดยคำนึงถึงความสำคัญที่มีต่อระดับชั้นที่สูงกว่าเป็นคู่ๆ จนครบทุกปัจจัย

3.3 หลักการความสอดคล้องของ เหตุผล ความสอดคล้องของเหตุผลมีความหมายสองประการ ประการแรก หลักการตัดสินใจภายใต้วัตถุประสงค์เดียวกัน ประการที่สอง การวิเคราะห์ความสอดคล้อง [4]

4. เครื่องมือในการดำเนินงานวิจัย

ในการวิเคราะห์เพื่อเลือกที่ตั้งศูนย์กระจายสินค้า จากบริเวณที่กำหนด ทั้ง 4 บริเวณ จะต้องนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับปัจจัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีกระบวนการวิเคราะห์แบบลำดับชั้น (Analytic Hierarchy Process หรือ AHP) ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่ได้รับการเชื่อถือ และยอมรับในการใช้งานอย่างแพร่หลายในกระบวนการตัดสินใจกรณีที่มีปัจจัยหลาย ๆ อย่างเกี่ยวข้องและต้องได้รับการพิจารณา เนื่องจากสามารถวินิจฉัย เปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ เพื่อหาลำดับความสำคัญก่อนการตัดสินใจให้มีความถูกต้องและมีความสอดคล้องกันของเหตุผลมากขึ้น [3]

5. ปัจจัยในการเลือกที่ตั้งคลังสินค้า

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้าในงานวิจัยเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งของคลังสินค้าพบว่าโดยส่วนใหญ่ปัจจัยต่าง ๆ ที่คำนึงถึงมีดังต่อไปนี้ 1. ต้นทุนค่าขนส่ง 2. การเข้าถึงลูกค้า 3. ต้นทุนราคาที่ดิน 4. สาธารณูปโภค 5. แรงงาน 6. โอกาสในการขยายธุรกิจ 7. ภูมิประเทศและความเป็นเมือง 8. ต้นทุนในการดำเนินงาน 9. ความใกล้เคียงแหล่งชุมชน โดยได้ศึกษาจากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกทำเลที่ตั้งคลังมาสินค้าประกอบการพิจารณาในการเลือกปัจจัยดังกล่าวมาเป็นปัจจัยในการวิจัยในครั้งนี้ [2]

สรุปผลการศึกษา

ในการเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมในการลงทุนสร้างคลังสินค้าแถวชายแดนไทย-ลาว โดยได้คำนึงถึงปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีผลต่อการลงทุน สำหรับการศึกษาคั้งนี้พบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ในการเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้าในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยที่ผู้ทำการวิจัยได้ทำการประเมินปัจจัย ในการเลือกทำเลที่ตั้ง โดยใช้วิธี AHP (Analysis Hierarchy Process) เพื่อมาประเมินปัจจัย และใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินและคัดเลือกทำเลที่ตั้งที่มีความเหมาะสมมากที่สุด (ปรากฏดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2)

ข้อเสนอแนะ

1. รูปแบบปัญหาของกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้เป็นเพียงกรณีศึกษาการเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้าเท่านั้น การตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งคลังค้าที่อื่นๆ อาจจะมีผลแตกต่างกันออกไป ดังนั้นการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้เลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้า ของที่อื่นๆ อาจจะต้องมีการปรับปรุงปัจจัยหรือทางเลือก เพื่อให้เหมาะสมกับสถานที่ต่างๆ

2. ในการตอบแบบสอบถาม ต้องมีการอธิบายถึงวิธีการตอบแบบสอบถาม และวิธีของกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ และแจกแจงปัจจัยต่างๆ ที่ใช้เป็นโครงลำดับชั้นให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในการประเมินผลที่ถูกต้อง เพราะถ้าผู้ตอบแบบสอบถามขาดความเข้าใจ ข้อมูลที่ได้มาจะมีความคลาดเคลื่อนไม่สอดคล้องกัน และขาดความน่าเชื่อถือ

3. การศึกษาครั้งนี้มีการเก็บข้อมูลทางด้านปัจจัย ในการมาวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ยังเป็นการเก็บข้อมูลที่น้อยเกินไป ไม่ละเอียดมากพอ เนื่องจากมีจำกัดด้านเวลา และการหาผู้ที่จะมาตอบแบบสอบถามต้องใช้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจคลั่งสินค้าเท่านั้น

4. ผู้สนใจสามารถนำวิธีการหาทำเลที่ตั้งในการศึกษาครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้และเพิ่มเติมวิธีวิเคราะห์แบบอื่นๆ ในการเลือกทำเลที่ตั้งในการสร้างโครงการต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ธนาคารไทยพาณิชย์. (2558). **ความเป็นเมืองของจังหวัดในภาคอีสาน**. ค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2558, จาก <http://www.scbsme.com/th/business-knowledge/economic/659/การค้าชายแดนลาว-อีสานเหนือ-โอกาสที่ต้องคว้าก่อน-aec>
- [2] คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2556). **การจัดการคลั่งสินค้าและการกระจายสินค้า**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โปกส์มีเดีย แอนด์ พับลิชชิง.
- [3] วิฑูรย์ ต้นศิริมงคล. (2542). **AHP กระบวนการตัดสินใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก**. กรุงเทพฯ: กราฟฟิค แอนด์ ปริ้นตัง.
- [4] สุธรรม อรุณ. (2547). **AHP การตัดสินใจโดยใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์**. พะเยา: สาขาวิชาเครื่องกล สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขต พะเยา.
- [5] จุฑามาส อินทร์ธานี. (2556). **การวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกทำเลที่ตั้งสาขา กรณีศึกษา หจก. เอส เอส ค้าไม้จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

ตารางที่ 1 ค่าน้ำหนักปัจจัย

ลำดับที่	ทางเลือก	ค่าน้ำหนัก	ร้อยละ
1	โอกาสในการขยายธุรกิจ	0.206	20.6%
2	การเข้าถึงลูกค้า	0.205	20.5%
3	ต้นทุนค่าขนส่ง	0.131	13.1%
4	ต้นทุนในการดำเนินงาน	0.126	12.6%
5	ภูมิประเทศและความเป็นเมือง	0.108	10.8%
6	ต้นทุนราคาที่ดิน	0.107	10.7%
7	ความใกล้เคียงแหล่งชุมชน	0.054	5.4%
8	แรงงาน	0.032	3.2%
9	สาธารณูปโภค	0.027	2.7%

ตารางที่ 2 ค่าน้ำหนักของทางเลือกภายในปัจจัย

ลำดับที่	ทางเลือก	ค่าน้ำหนัก	ร้อยละ
1	อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย	0.339	33.9%
ลำดับที่	ทางเลือก	ค่าน้ำหนัก	ร้อยละ
2	อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร	0.312	31.2%
3	อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	0.201	20.1%
4	อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ	0.129	12.9%